

Checklist draagvlak vergroten bij windmolens

De plaatsing van windmolens kan zorgen met zich meebrengen. Zorgen die mogelijk uit kunnen groeien tot weerstand. Deze weerstand is lastig te voorkomen en het draagvlak zal vrijwel nooit 100 procent zijn. Maar er zijn wél veel waardevolle lessen geleerd om het draagvlak in projecten te vergroten. Die lessen zijn samengevoegd in deze checklist. Aan de hand van deze checklist krijg je als gemeente inzicht in de do's en don'ts bij de plaatsing van windmolens.

1 Draagvlak bewoners

- ✓ De start
- ✓ Luisteren
- ✓ Keuzes en kaders
- ✓ Lusten en lasten
- ✓ Transparantie
- ✓ Koppelkansen
- ✓ Participatie
- ✓ Successen vieren

2 Weerstand bewoners

- ✓ Luisteren
- ✓ Verwachtingen
- ✓ Deelgenoot
- ✓ Focus
- ✓ Rechte rug
- ✓ Inleven

4 Omliggende gemeenten

- ✓ Gemeentegrenzen
- ✓ Politiek en bestuur
- ✓ Transparantie

3 Politiek/bestuurlijk draagvlak

- ✓ Voorbereiding
- ✓ Analyse
- ✓ Timing
- ✓ Luisteren
- ✓ Verbanden leggen
- ✓ Succesverhalen

1

Draagvlak bewoners

De start

- ✓ **Checkvraag:** begin bij de stip op de horizon. Waar wil je als gemeente naartoe en hoe past dit project bij dat doel?
- ✓ Neem als gemeente een actieve rol in het participatieproces en laat dit niet alleen over aan ontwikkelaars.
- ✓ Begin met een gedegen participatieplan (bepaal op welk gebied je inwoners en omwoners wilt laten participeren: kies je voor procesparticipatie en/of financiële participatie?).

 Zie [oplegger](#) financiële- en procesparticipatie.

- ✓ Betrek inwoners vanaf het begin bij het proces.

 Als ze de plannen in de krant moeten lezen is de kans op weerstand groot!

Luisteren

- ✓ Luister naar oud zeer van bewoners. Ervaringen uit het verleden kunnen invloed hebben op het huidige proces.
- ✓ Communiceer naar mensen wat je met hun vragen, wensen en zorgen doet. Stuur in ieder geval, na afloop van een participatieavond bijvoorbeeld, de opgehaalde informatie en vervolgstappen naar de deelnemers.

 Indien mogelijk, monitor de ervaren overlast na de realisatie. Doe dit alleen als je ook iets met de klachten kan doen. Bijvoorbeeld met [deze tool](#).

Keuzes en kaders

- ✓ Zorg dat bewoners keuzes hebben, men hecht waarde aan autonomie.
- ✓ Creëer kaders en wees duidelijk over wat vaststaat en waar nog keuzes in gemaakt kunnen worden

Lusten en lasten

- ✓ Zorg voor een eerlijke verdeling van de lusten en lasten. Meer lasten betekent ook meer lusten.
- ✓ Iedereen die uitkijkt op de windmolen moet de kans hebben om financieel te participeren. “Je kijkt liever naar een windmolen als deze in ieder geval gedeeltelijk van jou is.”
- ✓ Zoek naar koppelkansen in de omgeving waar bewoners zich in kunnen vinden.

Transparantie

- ✓ Communiceer gedurende het gehele proces tijdig over de genomen stappen.
- ✓ Hou niks achter.

Koppelkansen

- ✓ Zoek naar koppelkansen waar de bewoner zich in kan vinden
- ✓ Laat het project zoveel mogelijk aansluiten bij de doelen van de omwoners. Verken waar behoefte aan is en hoe je daarin kunt voorzien.

Participatie

- ✓ Omwonenden moeten altijd kunnen participeren.

Successen vieren

- ✓ Communiceer de kansen en voordelen.

 Laat succesverhalen zien! Zoals [deze](#).

 Werp een blik op het [handboek omgevingsparticipatie](#), geschreven door omwonenden, en lees wat zij je zouden aanraden.

 Benieuwd hoe je als gemeente samen kan werken met initiatiefnemers om draagvlak te creëren? Bekijk de [wegwijzer](#).

2

Weerstand bewoners

Luisteren

- ✓ We hebben snel de neiging om weerstand met rationele argumenten tegen te spreken. Maar weerstand speelt juist op vanuit emotie; begin dus met luisteren.
- ✓ Luister naar de zorgen rondom windenergie en het huidige project.
- ✓ Leef je in in de verwachtingen van de bewoners en erken de realistische zorgen.
- ✓ Luisteren naar zorgen kan leiden tot betere plannen.

Verwachtingen

- ✓ Neem onrealistische verwachtingen weg door mensen het zelf te laten ervaren (organiseer bijvoorbeeld een dag bij een windpark).
- ✓ Schets realistische verwachtingen door bijvoorbeeld de verandering in het landschap te visualiseren.

Deelgenoot

- ✓ Maak weerstanders deelgenoot van de opbrengsten maar ook van de uitdagingen.
- Organiseer dagen waar mensen kunnen samenkomen om te bespreken wat het gevolg is als er niet voor dit scenario wordt gekozen.

Focus

- ✓ Zoom in op de groep met weerstand, maar zoom ook uit om te zien hoe groot die groep in verhouding staat tot het geheel. Luister naar deze groep en heb oog voor ze, maar laat je niet verleiden in denken dat weerstand het dominante sentiment is.

Rechte rug

- ✓ Geef aandacht aan weerstand maar laat het niet het gesprek overnemen. Hou de rug recht.

Inleven

- ✓ Ken je inwoners en weet wat er speelt. Ga de straat op en combineer daarbij data met échte gesprekken met inwoners.
- ✓ Iedereen vangt informatie op een andere manier op. Weet op welke manier jouw inwoners meegenomen willen worden en weet welke informatie je hen het beste kan bieden.

3

Politiek/bestuurlijk draagvlak

Voorbereiding

- ✓ Bereid het college en de Raad voor op weerstand en de hevige vormen die dit aan kan nemen.
- ✓ Zowel het college als de Raad moeten begrijpen waar weerstand op is.

Analyse

- ✓ Breng in kaart hoe de representatieve doorsnee van de samenleving erover denkt.
- ✓ Wees bewust dat de grootste groep vaak de stille groep is.

Timing

- ✓ Windenergie is een politiek gevoelig onderwerp, waardoor een aankomende verkiezing frictie kan opleveren voor de plannen voor een windpark. Wees bewust van deze timing.

Luisteren

- ✓ Laat zien dat er daadwerkelijk wat gedaan wordt met gedeelde zorgen.

Verbanden leggen

- ✓ Leg het verband tussen de plannen die er liggen en de beleidsdoelstellingen. En laat zien hoe de plannen nodig zijn om doelen te behalen.

Organiseer een dag waarin je de raad zelf de afwegingen laat maken om de doelstellingen te bereiken. Laat ze ervaren welke afwegingen zij dan zelf zouden maken.

Succesverhalen

- ✓ Laat zien hoe het wel kan en deel succesverhalen.

4

Omliggende gemeenten

Gemeentegrenzen

- ✓ Geef inwoners van buurgemeenten eenzelfde rol in het participatieproces als inwoners van de eigen gemeente. Het moet hierbij gaan om afstand tot het park of de molen en niet om de grenzen van de gemeente.

Transparantie

- ✓ Trek de informatievoorziening in alle fases gelijk tussen inwoners en bestuurders van de eigen gemeente en inwoners en bestuurders van omliggende gemeenten.

- Ook inwoners van buurgemeenten moeten de plannen niet eerst in de krant lezen.

Politiek en bestuur

- ✓ Zie bestuurders van de omliggende gemeenten als belangrijke spelers voor draagvlak en betrek hen tijdig.

Colofon

Publicatie

Titel: Checklist draagvlak vergroten bij windmolens

Auteur: David van Rosmalen

Vormgeving: Merlijn Zuiderwijk

Datum: april 2022

Versie: 2.3

Het Servicepunt

In opdracht van de Provincie Noord-Holland ondersteunt het Servicepunt Duurzame Energie (SPDE) gemeenten, regio's en andere betrokkenen in Noord-Holland bij de energietransitie in de gebouwde omgeving. Dit doen we door kennis, ervaringen en expertise te delen en gangmaker te zijn voor het onderlinge gesprek.

Provincie
Noord-Holland

FRISSE OBLIKKEN

